מהי תקשורת?

מהי תקשורת?

תהליך שבאמצעותו נערכים חילופי מידע בין פרטים, תוך כדי שימוש במערכת של: סמלים, סימנים והתנהגות.

הצורך בתקשורת

לכל היצורים החיים יש צורך בתקשורת עם הסביבה.

ללא תקשורת, לא יתקיימו חיים.

דוגמאות:

- בע"ח משתמשים בצבעים, בריחות, תנועות וקולות, כאזהרה, כדרך לחיזור, לשם הסוואה.
- הפרחים מסמנים לחרקים ע"י צבע ופתיחה או סגירה של עלי הכותרת מתי הם מעוניינים בהאבקה או באכילת הפרי.
- בני האדם יודעים כיצד להתנהג ע"י שימוש בסמלים: תמרורים...

תהליך התקשורת:

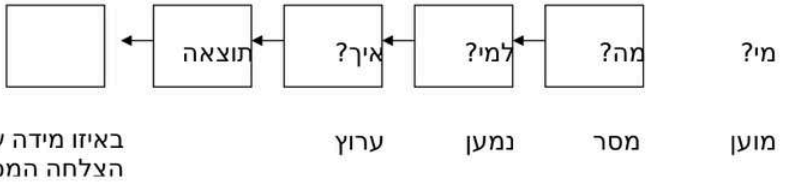

שפה – היא מערכת של סימני תקשורת.

סימנים של תקשורת:

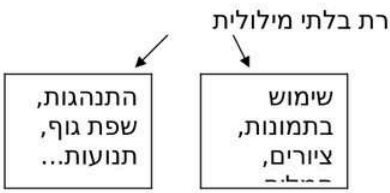

שעורי בית

קראו את המשפטים הבאים וכתבו, באיזה משפט התקשורת היא מילולית ובאיזה התקשורת היא בלתי מילולית.

א. הטווס הזכר פורס זנבו כדי להרשים את הנקבה.

ב. קופים צורחים בשמחה, כדי לקבל בוטנים.

ג. הסוסה ליקקה את הסיח שלה.

ד. אמא קוראת לילדיה לבוא לאכול.

איסוף מידע וקליטת מידע

תהליך של תקשורת מתחיל באיסוף מידע. כדי לאסוף מידע עלינו לקלוט מידע.

כיצד האדם קולט מידע?

באמצעות החושים.

איברי החוש קולטים את המידע ומעבירים את התרגום למוח.

השלימו:

האיבר הקולט	**החוש**
לשון	טעם
אף	ריח
עין	מראה וצבע (ראייה)
אוזן	קולות וצלילים (שמיעה)
עור גופינו, קצות האצבעות	מרקם וצורות, מישוש, מגע

שיעורי בית

כתבו, באמצעות אלו חושים אנו קולטים את המידע:

א. גבינה מקולקלת.

ב. אם שאוהבת את בנה.

ג. מתי לצאת להפסקה.

ד. שריפה.

ה. טלפון מצלצל.

ו. כוס תה חמה.

ז. חדשות.

מכשירים המגבירים את יכולת קליטת המידע

לחושים יש מגבלות בקליטת המידע.

המידע שנקלט אינו מדויק, לא ניתן למדידה ולהשוואה.

דוגמאות:

מזג אוויר קר- לא ניתן לדעת כמה בדיוק קר, לא ניתן להשוות לקור אחר. לכל אדם יש תחושה אחרת של קור, לכן היו חייבים להמציא מכשירי מדידה.

תיק קל או כבד – לאדם אחד התיק כבד ולאחר התיק קל.

הדבר תלוי באדם, לכן היה צורך למצוא מידה כלשהי שיוכלו להשוות אם מוצר הוא קל או כבד.

הצורך בכלי מדידה:

לאדם יש צורך באיסוף מידע מדויק על הסביבה, כדי שניתן יהיה להשתמש באותה שפה, באותה הכמות.... בכל העולם.

לכן, האדם המציא כלי מדידה. כל אחד מודד דבר אחר. ביחידות המידה משתמשים בכל העולם.

כלי המדידה	מה הוא מודד	יחידת המידה

סרגל, מטר	אורך, רוחב	מ"מ, ס"מ, דצ"מ, מ', ק"מ
מד טמפרטורה (טרמומטר)	טמפרטורה (חום, קור)	מעלות צלסיוס
משורה	נפח, נוזלים	מ"ל, ליטר, סמ"ק, מ"ק
מאזניים	מסה (משקל)	גרם, ק"ג
שעון, סטופר	זמן	מטר לשנייה, קמ"ש
מד- זרם	זרם חשמלי	אמפר

מכשירים לקליטת מידע

לאדם היה צורך בהגברת יכולתו לקלוט מידע, לכן הוא המציא מכשירים.

המכשיר	למה הוא משמש
זכוכית מגדלת	
משקפת	
רמקול	
סולם	
מקדחה	

כיצד אנו אוספים מידע?

ע"י החושים → ע"י מכשירים

ישנם אמצעים שונים לאיסוף מידע: טבלה, משורה, גרף עמודות, כרטיסיות נתונים, שאלונים, סרגל, מאזניים, עיתונים.

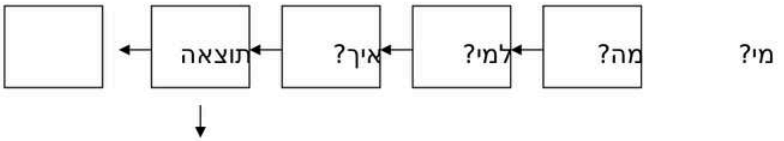

תקשורת והעברת מידע:

<u>פתיחה:</u>

א. גירוי ואיתור ידע: אני אילמת ואיבדתי הדר. כיצד לדעתכם אני יכולה למצוא את הדרך?

ב. התנסות של התלמידים:

לבחור 2 תלמידים בכל פעם שינסו להעביר לכתה את המידע שינתן להם (רק למוסר המידע) במכתב, באמצעים שהם יבחרו. אחד מוסר המידע והשני קולט המידע.

<u>דוגמאות למקרים:</u>

אני רוצה פרטיות ולא רוצה שיכנסו לחדר שלי.

ישנה מגירה בחדר שאני לא רוצה שיגעו בה, כי היא מסוכנת מאוד.

אני בע"ח ואני רוצה לסמן את הדרך לחברי שיבואו אחרי.

אני בע"ח ואני רוצה להראות לאדם המטפל בי את אהבתי ונאמנותי.

זכר רוצה לחזר אחרי הנקבה.

מורה שכועסת מאוד על התלמיד שלא הכין שיעורי בית.

תלמידי הכתה יצטרכו לנסות לנחש מה המסר שהילדים רצו להעביר.

התלמידים יתבקשו להעביר את המידע בדרכים שונות ויצירתיות.

ג. לאחר ההתנסות - המשגה.

ערוצים להעברת מידע:

ניתן להעביר מידע בערוצים שונים.

מהו ערוץ?

אמצעי תקשורת שבאמצעותו מועבר מסר מהמוען לנמען.

סוגי ערוצים

1. תקשורת קולית – צלילים, קולות.
2. תקשורת חזותית – צבעים, כתב, צורות, תמונות, סמלים...
3. תקשורת באמצעות מגע- כאב, לטיפה, קור, חום...
4. תקשורת באמצעות ריח.
5. תקשורת באמצעות תנועות.

לדון בדוגמאות שהילדים המחיזו באיזה ערוץ כל אחד מהם השתמש

איברי החוש מעורבים בקליטת המידע.

דוגמה: האוזניים קולטות את הקולות

האף קולט ריחות.

המידע מועבר למוח ושם הוא מתורגם.

יישום:

קראו את הקטע וענו על השאלות:

רק הצרצרים הזכרים משמיעים קולות צרצור.
לצרצר יש שלושה סוגי צרצורים שונים זה מזה.
בצרצור אחד – הוא משתמש כי לסלק זכרים אחרים מהאזור הפרטי שלו.
בצרצור השני – הוא מושך את תשומת ליבה של הנקבה.
בצרצור השלישי – הוא משתמש בשעת מלחמה עם צרצר אחר.
כאשר הם מצרצרים הם נוגחים זה לזה בראש ואחרי שאחד מהם נכנע ובורח, הרעש נפסק.

שאלות:

1. מי מוסר המידע בקטע המתואר ?
2. מלאו את הטבלה הבאה:

מס' הצרצורים	מה המסר שהוא רוצה להעביר?	כיצד מועבר המידע? (ערוץ)	מי קולט המידע?
צרצור אחד			
צרצור שני			
צרצור שלישי			

3. כשהצרצר משמיע את הקולות הוא הרים את כנפיו ומשפשף אותן זו בזו.

חוקר הרחיק את הצרצר המזמר ושם במקומו בובה של צרצר

המשפשפת את כנפיה זו בזו.

מה הייתה מטרת הניסוי שלו?

איזה ערוץ תקשורת נבדק בניסוי?

האם המסר הזה מלא ותקין? אם לא, מה חסר בו?

השלימו את הטבלה:

המסר	הדוגמה	באיזה ערוץ תקשורת השתמשתי בדוגמה?
שירותים לפניך		
	אני מרים ידיים למעלה	
אל תיגע בי!		
	כלב מטיל צואה ושתן	

	סביב הבית	
לצאת להפסקה		
סכנה! אל תתקרב!		
	תמרור	

קראו את קטע המידע הבא וענו על השאלות:

ישנו פשפש בשם סרחן, כשהוא מותקף ע"י אויבים הוא מתיז עליו מין חומר נוזלי, מתוך חורים מיוחדים. הנוזל הזה נהפך לאד מצחין ביותר, והחרקים שנושמים מתחילים לרעוד בכל הגוף. כך הסרחן מזהיר פשפשים אחרים מפני סכנה המתקרבת, הריח מודיע שמגיע אויב, הם יתרחקו במהירות.

א. מי מוסר המידע? _____ מי קולט המידע?

_____

ב. מהו המסר המועבר? _____

ג. באיזה ערוץ השתמשו להעברת המידע? נמקו!

_____

_____

